

227

Transport- og Boligministeriet. København, den 10. juni 2020.

- a. Transport- og Boligministeriet anmoder hermed om Finansudvalgets tilslutning, at etablering af Gelsted fordelingsstation integreres og igangsættes i projektet Elektrificering Kørestrøm. Den samlede totaludgift for Elektrificering Kørestrøm øges herved med 118,7 mio. kr. fra 695,8 mio. kr. til 814,5 mio. kr. (2020-priser).

Dispositionerne medfører ikke udgifter i finansåret.

Udgiften til Elektrificering Kørestrøm i 2020 afholdes af den på finansloven for 2020 opførte bevilling på § 28.63.08. Anlægsprojekter på jernbanen.

Den øgede udgift til Elektrificering Kørestrøm i kommende år på samlet 118,7 mio. kr. påregnes finansieret af den på finansloven for 2020 opførte bevilling på § 28.63.08. Anlægsprojekter på jernbanen (35,0 mio. kr.) hvor midlerne før var afsat til Gelsted fordelingsstation, og § 28.64.12. Baneprojekter, Vejdirektoratet (83,7 mio. kr.), hvor midlerne før var afsat til Gelsted fordelingsstation i regi af projektet Ny bane over Vestfyn. I forbindelse hermed afvikles det særskilte projekt Gelsted fordelingsstation, mens Ny bane over Vestfyns totaludgift nedjusteres fra 4.918,3 mio. kr. til 4.834,6 mio. kr. (2020-priser).

- b. *Baggrund*

Med aktstykket integreres etablering af Gelsted fordelingsstation i projektet Elektrificering Kørestrøm. Elektrificering Kørestrøm har til formål at sikre tilstrækkelig elektrisk kapacitet til udrulningen af DSB's kommende el-tog i de kommende år, og er besluttet af forligskredsen bag Togfonden DK som led i elektrificeringen af det danske jernbanenet.

Etablering af Gelsted fordelingsstation på Vestfyn blev oprindeligt besluttet med Aftale mellem daværende VK-regering, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om trafik for 2007 af 26. oktober 2006. Der blev afsat 35,0 mio. kr. (2020-priser) til etablering af fordelingsstationen med henblik på at forsyne den *eksisterende* jernbane over Vestfyn med strøm, jf. finansloven for 2007. Beslutningen om at bevilge midlerne blev bl.a. truffet på baggrund af de mulige konsekvenser for trafikafviklingen

på den eksisterende bane, hvis den tilstødende fordelingsstation i Fredericia skulle bryde ned. De dengang afsatte midler til en fordelingsstation skulle således alene dække forsyningen af den eksisterende bane.

Da bevillingen oprindeligt blev givet, var det planlagt, at fordelingsstationen skulle etableres i 2013. Banedanmark vurderede dog efterfølgende, at der vil kunne opnås stordriftsfordele ved at udbyde anlægget af fordelingsstation Vestfyn sammen med andre elektrificeringsprojekter, hvorfor gennemførelsen af projektet blev udsat.

Sidenhen blev det i regi af de politiske aftaler om Togfonden DK besluttet at undersøge en *ny* bane over Vestfyn, herunder en fordelingsstation i Gelsted, der forsyner *både* den nuværende bane over Vestfyn og den nye bane over Vestfyn. Dette medførte en udvidelse i forhold til fordelingsstationens oprindelige omfang som forudsat i 2007.

Forligskredsen bag Togfonden DK har med en aftale af 7. september 2019 truffet beslutning om at gennemføre den nye bane over Vestfyn. Lov om anlæg af den nye bane blev vedtaget d. 17. december 2019, og arbejderne med den nye bane over Vestfyn igangsættes i 2023.

Det vurderes imidlertid hensigtsmæssigt at fremrykke igangsætningen specifikt af fordelingsstationen ved Gelsted i forhold til den nuværende plan for anlæg af den nye bane over Vestfyn. Det skyldes, at DSB med køreplan 2022 (ultimo 2021) indfaser nye el-tog, hvilket øger belastningen på det eksisterende netværk væsentligt. Hvis ikke fordelingsstationen ved Gelsted fremrykkes til at være i drift ultimo 2021, vil det forventeligt betyde, at den planlagte udrulning af DSB's kommende el-tog ved køreplan 2022 må udskydes eller alternativt reduceres væsentligt.

Da der endvidere er organisatorisk, teknisk, geografisk og udbudsmæssigt sammenfald mellem fordelingsstationen ved Gelsted og projektet Elektrificering Kørestrøm, foreslås de med indeværende aktstykke integreret til ét samlet projekt.

Projektbeskrivelse – Gelsted fordelingsstation

Fordelingsstationen ved Gelsted skal forsyne den eksisterende jernbane fra Holmstrup til Nørre Aaby med kørestrøm og være forberedt til at forsyne den kommende nye bane over Vestfyn. Projektet består af etablering af tre transformere, et teknikhus, tre neutralsektioner (dvs. adskillelse mellem strømforsyninger/faser) samt forsyning til fordelingsstationen mv. Forsyningen vil komme fra Energinet (Kingstrup Fordelingsstation) godt en kilometer væk, hvorfor der som led i projektet anlægges kabler hertil og betales investeringsbidrag til Energinet. Fordelingsstationen anlægges, så den senere kan forsyne den kommende nye bane over Vestfyn, men kabelføring fra fordelingsstationen til den nye bane samt tilslutningen mellem den nye bane og fordelingsstationen udføres først senere i sammenhæng med anlæg af den nye bane. Disse udgifter indgår derfor ikke i nærværende projekt, men indgår i den besluttede projektudgift for den kommende nye bane over Vestfyn.

Der erhverves som led i projektet arealer og rettigheder til fordelingsstationen og evt. også kabelføringer. Hvis ikke der kan indgås frivillige aftaler herom, vil det skulle ske ved ekspropriation.

Projektforløb og tidsplan

Fordelingsstationen i Gelsted gennemføres i en totalentreprise sammen med de øvrige fordelingsstationer i projektet Elektrificering Kørestrøm, der er udbudt i foråret 2020 med forventet kontraktindgåelse i september/oktober 2020. Neutralsektionerne detailprojekteres og udbydes separat. Udførel-

sen af Gelsted fordelingsstation forventes at ske fra efteråret 2020 til 4. kvartal 2021 med eventuelle mindre færdiggørelsesarbejder derefter. Ibrugtagning forventes at ske i 4. kvartal 2021.

I forbindelse med etablering af de tre neutralsektioner vil der forekomme driftsforstyrrelser i form af 1-2 døgnstotalspærring og mindre natspærringer. Opførelsen af selve fordelingsstationen vil i forbindelse med test af anlægget kræve mindre sporspærringer.

Udgift og finansiering

Der er tidligere afsat 35,0 mio. kr. til Gelsted fordelingsstation, som nu ligger i opsparingen på finansloven for 2020, ligesom der i regi af projektet Ny Bane over Vestfyn er afsat 83,7 mio. kr. til realiseringen af projektet. Dette svarer samlet set til 118,7 mio. kr. (2020-pl).

Der er imidlertid konstateret en fordyrelse i forhold til den afsatte bevilling, idet projektoverslaget for Gelsted fordelingsstation i dag udgør 133,5 mio. kr. (2020-pl), inkl. korrektionstillæg på 10 pct. til dækning af risici og usikkerheder. På denne baggrund er det nødvendigt at tilføre yderligere 14,8 mio. kr. til Elektrificering Kørestrøms projektbevilling, som finansieres af projektets bidrag til den centrale anlægsreserve på § 28.11.13. Den centrale anlægsreserve.

Totaludgiften til det nye, samlede kørestrømsprojekt – Elektrificering Kørestrøm – udgør herefter 814,5 mio. kr. (inkl. central reserve), hvoraf 724,4 mio. kr. er afsat som projektbevilling (ekskl. central reserve).

Tabel 1: Fordeling af Elektrificering Kørestrøms totaludgift over år, mio. kr. (2020-pl)

	Forbrug	Opsparing	2020	2021	2022	2023	2024	I alt
Tidligere Totaludgift	19,0	17,7	77,7	185,7	184,7	92,1	14,0	695,8
<i>Heraf central anlægsreserve</i>			14,7	35,1	35,0	17,4	2,7	104,9
Ny totaludgift (inkl. Gelsted)	19,0	52,7	92,4	247,3	310,5	84,7	7,9	814,5
<i>Heraf central anlægsreserve</i>	-	-	14,7	20,3	35,0	17,4	2,7	90,1

Note: Tabellen viser fordelingen af bevilling over år. Beløbene svarer ikke præcis til det forventede forbrug, da der i perioden vil blive brugt af opsparingen fra tidligere år. Bevillingsafløbet indarbejdes på forslag til finanslov for 2021 på § 28.63.08. Anlægsprojekter på jernbanen (*Anlægsbev.*).

Risikovurdering

De primære risici knytter sig til dét forhold, at der med projektet Elektrificering Kørestrøm, og Elektrificeringsprogrammet i øvrigt, arbejdes på flere fordelingsstationer samtidig, hvilket bl.a. giver risiko for begrænset markedskapacitet. Derudover udgør også Energinet en potentiel flaskehals for arbejderne, bl.a. da Energinet leverer forsyningen til alle fordelingsstationerne og således også vil skulle håndtere flere samtidige projekter. De nævnte risici er i høj grad eksterne, men Banedanmark vil som bygherre søge at begrænse dem i det omfang, det er muligt. Endelig bemærkes, at behovet for at færdiggøre Gelsted fordelingsstation inden udgangen af 2021 giver økonomiske risici, fx hvis det bliver nødvendigt at forcere arbejder i tilfælde af forsinkelser undervejs.

Som udgangspunkt forventes den nuværende situation med COVID-19 ikke at påvirke projektet væsentligt. Generelt er Banedanmark dog opmærksom på, at situationen kan have direkte eller afledte konsekvenser for Banedanmarks leverandører og entreprenører, og der vil være tale om et fokuspunkt i styringen af projektet.

- c. Aktstykket forelægges Finansudvalget nu med henblik på at igangsætte etablering af Gelsted fordelingsstation. Integreringen i projektet Elektrificering Kørestrøm udgør en væsentlig ændring af dette projekt, hvilket kræver særskilt forelæggelse for Finansudvalget, jf. BV 2.8.3.1.
- e. Under henvisning til ovenstående anmodes om Finansudvalgets tilslutning til, at etablering af Gelsted fordelingsstation integreres og igangsættes i projektet Elektrificering Kørestrøm. Den samlede totaludgift for Elektrificering Kørestrøm øges herved med 118,7 mio. kr. fra 695,8 mio. kr. til 814,5 mio. kr. (2020-priser).

Dispositionerne medfører ikke udgifter i finansåret.

Udgiften til Elektrificering Kørestrøm i 2020 afholdes af den på finansloven for 2020 opførte bevilling på § 28.63.08. Anlægsprojekter på jernbanen.

Den øgede udgift til Elektrificering Kørestrøm i kommende år på samlet 118,7 mio. kr. påregnes finansieret af den på finansloven for 2020 opførte bevilling på § 28.63.08. Anlægsprojekter på jernbanen (35,0 mio. kr.), hvor midlerne før var afsat til Gelsted fordelingsstation og § 28.64.12. Baneprojekter, Vejdirektoratet (83,7 mio. kr.), hvor midlerne før var afsat til Gelsted fordelingsstation i regi af projektet Ny bane over Vestfyn. I forbindelse hermed afvikles det særskilte projekt Gelsted fordelingsstation, mens Ny bane over Vestfyns totaludgift nedjusteres fra 4.918,3 mio. kr. til 4.834,6 mio. kr. (2020-priser).

- f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

København, den 10. juni 2020

BENNY ENGELBRECHT

/ Thomas Jørgensen

Til Finansudvalget.